

"Jatkokoulutus tärkeää opettajille"

Saara Rantapuu on viihtynyt jo toistakymmentä vuotta Lounaisrannikon Ratsastuskoulun opettajana.

Saara pitää opettamisesta

Saara Rantapuu-Kivelä on yksi harvinaisista ratsastuksenopettajista. Hän on pysynyt alalla jo toistakymmentä vuotta, ja työskennellyt kaikki vuodet samassa yrityksessä, Lounaisrannikon Ratsastuskoululla Soukassa.

Saara on lähtöisin Ikaalisista, ja hän harrasti nuorena aktiivisesti ratsastusta. Hän kilpaili itse esteitä, koulua ja kenttää, ja oli Gryz-hevosellaan mukana jopa nuorten PM-kenttäratsastuskilpailuissa.

- En kuitenkaan koskaan ajatellut tästä itselleni ammattia, vaikka olin pitänytkin jo lukioaikoina tunteja Sata-Hämeen Ratsastuskoululla, Saara muistelee.

- Olin lukion jälkeen töissä Cajus Aminoffilla ja tapasin kisoissa Eerika Häkkisen, joka kertoi pyrkivänsä ROK-kurssille Ypäjälle. Hänen suunnitelmansa kuulostivat niin kivoilta, että minäkin päätin pyrkiä ja pääsinkin ensimmäiselle kaksivuotiselle ratsastuksenopettajakurssille, Saara kertoo.

Soukassa edelleenkin

Saara harjoitteli opiskeluaikanaan Soukassa ja kun hän valmistui, häntä pyydettiin sinne töihin. Sama työpaikka viehättää vielä 13 vuoden jälkeenkin.

- Olen työskennellyt yhtäjaksoisesti muuten, mutta pitänyt kaksi äitiyslomaa, kertoo Saara, jonka lapset Essi ja Rasmus ovat 7 - ja 3-vuotiaita.

- Kävin ratsastuksenopettajien master-kurssin osittain toisen äitiyslomani aikana.

Saaran mies Mika ei ole varsinaisesti hevosihminen. Hänellä on oma elektroniikka-alan yritys.

- Mika käy kuitenkin kanssani kilpailuissa. Hän on hyvä kuljettaja ja toimiva hevosenhoitaja, Saara kehuu

Saara kilpaili nuorena ahkerasti kenttää, tässä Gryzin kanssa Norjan Gardermoenin PM-kilpailuissa 1988.

pilke silmäkulmassa.

- Asumme vain kilometrin päässä tallilta.

- Varmaan yksi syy siihen, että olen viihtynyt täällä näin pitkään, on se, että muu elämäni on tässä lähellä. En myöskään ole ollut tyytymätön työpaikkaani. Ala on tosin aika huonosti palkattu, mutta se ongelma ei poistu työnantajaa vaihtamalla, Saara tuumaa.

- Monet kurssikavereistani ovat vaihtaneet työpaikkaa ja alaa moneen kertaan, joten minä olen kyllä

Saara ja Vandal viime kesän Breeders' Prize -kilpailussa, jossa ratsukko tuli hienosti kolmanneksi. Vandal on Saaran oma kasvatti, jonka isä on hollantilainen esteori Voltaire.

Saara ja Seareef's April. – Ostin tämän nyt 5-vuotiaan connemaraponin kun halusin saada kokemusta ponin koulutuksesta. Tähtäimenä on ensi kesän ponibreeders.

aika erikoinen yksilö, kun viihdyn aina vaan samalla tallilla, hän nauraa.

Koulutus antaa valmiudet

- Ratsastuksenopettajakoulutus vastasi mielestäni aika hyvin sitä, mikä varsinaisessa työssä odotti. Hevosopiston ratsastuskoulu oli toisaalta vähän liiankin täydellinen paikka harjoitteluun. Oikeassa elämässä on hankalia asiakkaita ja opettaja joutuu yleensä toimimaan yksin.

- Meillä käy paljon ROK-opiskelijoita tekemässä harjoitteluaan. Heistä kyllä näkee, että asiakaspalvelutaidot ovat hallussa ja opiskelijat ovat hyvin innokkaita. Yllättävissä tilanteissa pärjääminen onkin sitten vaikeampaa, mutta tässäkin ammatissa varmuus tulee kokemuksen kautta.

- Minun aikani ROK-kursseilla oli enemmän ratsastusta ja vähemmän opetusharjoittelua kuin nykyisin. Hyvä ratsastustaito on kuitenkin ihan ehdoton edellytys sille, että pystyy opet-

tamaan lajia muille.

- Mitä enemmän itse osaa ja tietää, sitä enemmän panostaa perusasioiden opettamiseen. Tämän huomaa usein kun seuraan harjoittelijoiden työtä. He saattavat teettää ties millaisia monimutkaisia koukeroita ja kuvioita tunneilla siinä missä itse teetan oppilailta yksinkertaisempia ja selkeämpiä harjoituksia.

Oppilaat ovat muuttuneet

Ratsastuskoulujen opettajat ovat viime vuosina valittaneet oppilaiden muuttumisesta. Saara on sitä mieltä, että oppilaat ovat pääosin erittäin motivoituneita ja mukavia, mutta tietty trendi on nähtävissä.

- Jotkut vanhemmat eivät miellä ratsastusta urheiluksi tai edes liikunnaksi ja alkeiskursseille tuodaan silloin tällöin lapsia, joilla ei ole juuri minkäänlaisia liikunnallisia perustaitoja. Heidän on luonnollisesti hyvin vaikea oppia ratsastamaan, kun oman kehon hallinta on huono.

- Nykyisin on pikemminkin

sääntö kuin poikkeus, että joudun antamaan jokaisesta alkeisryhmästä ainakin joillekin lapsille kotijumppaohjeita, jotta he oppisivat nousemaan satulaan. Hevoset tulevat aika pian kättäisiksi, jos selkään könyminen kestää ja kestää.

- Korostuneen kömpelöitä oppilaita on tietysti vain pieni vähemmistö, mutta vielä pari vuosikymmentä sitten heitä ei ollut lainkaan.

- Myös kärsimätön asenne on nuorten ongelma. Jotkut juniorit haluavat kovasti mukaan valmennusryhmiin, mutta eivät ole kuitenkaan valmiita tekemään sitä työtä, mitä menestyminen edellyttäisi. Ratsastus on vaikea laji ja jos haluaa oikeasti oppia, pitää nähdä vaivaa oman oppimisensa eteen ja kestää myös vastoinkäymisiä.

Vaativat aikuisoppilaat

Saara kertoo, että pääkaupunkiseudun aikuisoppilaat ovat hyvin hinta- ja laatutietoisia.

- Monet ovat käyneet muilla-

kin talleilla ja minusta siinä ei ole mitään pahaa. On ihan hyvä, että oppilaat osaavat vertailla opetuksen ja hevosten laatua.

- Monille aikuisille oma ryhmä on tärkeä, ja tuntien jälkeen he viihtyvätkin yhdessä rupattelemassa pitkään.

Hinta- ja laatutietoisuus voi myös aiheuttaa ongelmia.

- Koska ratsastus maksaa kuitenkin aika paljon, monet vaativat tunneiltaan aina onnistumisen elämyksiä. Harjoitukset eivät saisi olla liian vaikeita eivätkä liian helppoja, koskaan ei saisi pudota ja kaiken pitäisi sujua helposti. Oppilailta unohtuu helposti, että hevoset ovat eläviä eläimiä, joiden kanssa kaikki ei aina suju ihan suunnitelmien mukaan.

- Ratsastuksen alkeisopetus on edelleen hyvin opettajakokeista. Tämä on hyvin pitkälle turvallisuuskysymys. Mutta muuten opetustyyli on kehittynyt viime aikoina enemmän vuorovaikutuksen suuntaan ja oppilaita kohdellaan pehmeämmin kuin ennen.

- Silloin kun itse aloitin ratsas-

tuksen, ei tullut kuuloonkaan että opettajalta olisi uskaltanut kysyä jotakin kesken tunnin. Nyt ilmapiiri on onneksi paljon parempi.

Uudet tuulet ratsastuksessa

Aikuiset ovat myös innokkaita ottamaan vastaan uusia vaikutteita ja kokeilemaan uusia tyylejä.

- Jotkut ovat lähteneet kokeilemaan ns. klassisen kouluratsastuksen nimeen vannoville ratsastuskouluille, mutta suurin osa heistä on kyllä palannut takaisin.

- En usko, että mikään ratsastuksen tyyliuunta tähtää mihinkään muuhun kuin kevyeen ja harmoniseen yhteistyöhön hevososen kanssa. Jotkut tahot ovat vain halunneet omia keveyden omakseen, Saara miettii.

- Ihmettelen joidenkin klassisen ratsastuksen harrastajien käsityksiä siitä, että kilpaileminen olisi pahasta. Minun mielestäni se on hyvä tapa mitata omaa edistymistä ja vertailla tasoaan muihin. Tässä lajissa kun on muuten vaikea mitata edistymistä konkreettisesti.

- Centered riding on yksi tyyli-suunta, joka on nykyisin kovasti muodikasta. Meillä oli kuitenkin jo ratsastuksenopettajakurssilla Sally Swiftin kirja yhtenä oppikirjana, Saara muistuttaa.

- Kirjassa on aivan erinomaisia vertauksia ja kielikuvia, joita voi käyttää opetuksen apuna. Se on erinomainen menetelmä opettaa ratsastusta. Centered riding –kurssit ovatkin hyvää jatkokoulutusta niille, jotka ovat hankkineet muut opettajan tai ohjaajan taidot.

- Joskus tuntuu, että joidenkin ihmisten innostus istuntatunteihin liittyy siihen, että ne ovat fyysisesti melko kevyitä. Niillähän ratsastetaan suurimaksi osaksi käyntiä, Saara pohtii.

Suosittu ratsastuskoulu

Soukassa ovat kaikki tunnit jatkuvasti täynnä.

- Meillä on hevospuolella erittäin kokeneita ratsastajia. Hevosilla ei ole järjestetty alkeiskursseja muuten kuin kesäisin, normaalisti alkeiskurssilaiset ratsastavat poneilla.

- Tuntihevosemme ovat valikoituneet sen mukaan, että ratsastajat ovat selvästi kokeneempia kuin monissa muissa ratsastuskouluissa, Saara kertoo.

- Ponitkin ovat pääsääntöisesti isoja poneja, vähintään 140-senttisiä.

Soukkalaiset ovat yleensä osallistuneet myös ratsastuskoulujen oppilaiden mestaruuskilpailuihin.

Saara on ollut alusta asti aktiivisesti mukana järjestämässä kilpailua.

- Olemme olleet mukana pienellä porukalla mutta viime vuosina on aina saatu mitaleita kotiin tuotavaksi.

Ratsastuskoulu sijaitsee tiiviisti rakennetulla alueella.

- Olemme jääneet tänne pussiin, mutta enää alueelle ei onneksi rakenneta. Meillä ei ole maastoja, mutta pääsemme kuitenkin pelloille ratsastamaan, Saara kertoo.

- Hevoset ovat kesäisin kuu-kauden muualla lomalla laiduntamassa.

Miten opettaja jaksaa ammatissaan

- Tässä työssä pitää olla oikeasti hevosihminen, jotta jaksaa, Saara muistuttaa.

- Olen viime aikoina huomannut, että pidän oikeasti ratsastuksen opettamisesta. Minua ei juuri koskaan harmita lähteä pitämään tunteja.

Saaran mukaan jatkokoulutus on hyvin tärkeää oman motivaation säilyttämisen kannalta.

- Hevosopisto järjestää melko paljon opettajien jatkokoulutustilaisuuksia ja niissä on otettu hyvin huomioon esittämämme toiveet.

- Antoisinta kursseilla on aina keskustelu toisten opettajien kanssa. Kokemuksia vaihtamalla oppii aina uutta.

Saara on itse kilpaillut aina omilla hevosillaan, ja hänen mukaansa kisaaminen on tärkeä piristysruiske.

- Kun kilpailuissa menee hyvin, sitä on tavallistakin innokkaampi opettamaan.

Saara kertoo kilpailevansa aina sitä lajia, johon kukin hevonen sopii.

- Gryn ja Andora olivat kenttähevoseja, Andoran varsa Dora D kilpaili esteitä ja sen varsa Vandal puolestaan oli viime vuoden Breeders' Prize –kissa kolmas.

- Vaikka Vandal kilpaileekin nykyisin koulua, se silti hyppää säännöllisesti kerran viikossa. Se menestyisi varmaan myös esteratsastuksessa, mutta minun mielestäni samalla hevosella ei voi kovin hyvin kilpailla kahta eri lajia tosissaan. •